

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

**Zpráva o činnosti
Archivu Ministerstva zahraničních věcí
České republiky
za rok 2020**

Praha 2021

ORGANIZAČNÍ ZAŘAZENÍ AMZV

Archiv Ministerstva zahraničních věcí ČR (dále AMZV), zřízený v roce 1920/21, je zařazen do soustavy archivů ČR jako tzv. specializovaný archiv, akreditovaný v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě.

V organizačním řádu MZV je s účinností od 1. 7. 2015 zařazen do Odboru administrativy a zpracování informací – OAZI jako oddělení „Archiv MZV“.

I. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY ARCHIVU

Vedení odboru v roce 2020

- Ing. Blanka Fajkusová, Ph.D. (13. 7. 2016 –) ředitelka OAZI

Archiv MZV

- Mgr. Helena Balounová (1. 1. 2018 –) vedoucí oddělení

Funkční zařazení pracovníků (k 31. 12. 2020):

AMZV – vedoucí oddělení	1
Služební+pracovněprávní	5+1
Smluvní (Diplomatický servis)	1
Smluvní (dohoda o pracovní činnosti)	1

V roce 2020 došlo v personálních podmínkách odboru OAZI, resp. AMZV, k uprázdnění jedné pozice archiváře. Výběrové řízení na obsazení volného místa dosud probíhá.

II. CELKOVÉ MNOŽSTVÍ ULOŽENÝCH ARCHIVÁLIÍ

K 31. 12. 2020 spravoval AMZV ve své základní evidenci celkem 266 archivních fondů v rozsahu 4742,92 bm. Celkem bylo v roce 2020 zaevidováno 142 přírůstků o rozsahu 35,4 bm (167 přírůstků v roce 2019 o rozsahu 78,61 bm) – viz příloha.

Stupeň zpracovanosti archivních souborů je 2354,56 bm nezpracovaného materiálu (tj. 49,64 %, v roce 2019 49,25 %), 2388,36 bm zpracovaného materiálu (tj. 50,36 %, v roce 2019 50,75 %), z toho 359,36 bm inventarizovaného materiálu (tj. 7,58 %). V listopadu 2020 proběhla v AMZV kontrola evidence archiválií pracovníky archivní správy MV ČR.

III. VÝBĚR, ZPRACOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ

Výběr archiválií

a) ve skartačním řízení MZV

V roce 2020 se pracovníci AMZV účastnili 40 skartačních řízení centrální spisovny MZV (ročník písemností 2013 a 2014) a finanční spisovny. Proběhlo také skartační řízení písemností konzulární spisovny, z níž byly do archivu předány přírůstky

písemností z roku 2014 o celkovém množství 1,1 bm. Z centrální spisovny MZV bylo v roce 2020 převzato k trvalému uložení do archivních fondů 34 přírůstků o celkovém množství 4,99 bm archiválií (v roce 2019 převzato 8,44 bm).

b) ve skartačním řízení ZÚ

AMZV podle spisového řádu MZV metodicky dohlížel na výkon skartačního řízení, posuzoval a schvaloval skartační návrhy zastupitelských úřadů (ZÚ). Ze skartačních řízení ZÚ bylo v roce 2020 zaevidováno celkem 95 přírůstků do archivních fondů v rozsahu 30,21 bm (v roce 2019 celkem 86 přírůstků v rozsahu 50 bm). Z důvodu přípravy na eventuální evakuaci zastupitelských úřadů v rámci protiepidemických opatření byla prováděna i předběžná skartační řízení, kdy zastupitelské úřady provedly za metodického dozoru AMZV výběr archiválií z písemností, jimž ještě neuběhla skartační lhůta. Ve většině případů však k evakuaci nedošlo a archiválie budou zasílány AMZV ve standardním čase.

V roce 2020 byla na žádost zastupitelských úřadů poskytnuta výpomoc při mimořádném skartačním řízení z důvodu celosvětového omezení cestování pouze zastupitelskému úřadu Oslo, Bern, Londýn, Kábul a Stálému zastoupení při EU v Bruselu.

c) mimo skartační řízení

Výběr archiválií mimo skartační řízení a přírůstky AMZV představuje v první řadě přímá archivace mezinárodně smluvních dokumentů na základě zákona č. 309/1999 Sb. o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, resp. Směrnice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv, schválené usnesením vlády č. 131 ze dne 11. 2. 2004. Podobně jsou na základě rozhodnutí ministra č. 8/2005 o vyřizování a ukládání některých písemností orgánů Evropského společenství ukládána v AMZV rozhodnutí Evropské komise.

V roce 2020 AMZV uložil 11 přírůstků převzatých mimo skartační řízení. Jednalo se převážně o větší soubory, např. dokumentaci projektů odboru lidských práv a transformační spolupráce a odboru zahraničněpolitických analýz a plánování MZV.

Zpracování archiválií

V roce 2020 pokračovaly revize a úpravy zpracování některých fondů v rámci konverze jejich pomůcek pro projekt digitalizace.

Bylo dokončeno zpracovávání a inventarizace rozsáhlého fondu Teritoriální odbory – tajné 1980-1989, nyní je zpracováván inventář. Bylo započato s inventarizací rovněž rozsáhlého fondu Teritoriální odbory – obyčejné 1969-1974. Nového zpracování se dočkal drobný fond ZÚ Mombasa 1937-1938.

Přírůstky fondu mezinárodních smluv jsou zpracovávány a katalogizovány průběžně, fond je udržován ve stavu 100% zpracovanosti přijatých smluvních dokumentů. Ve stavu plně zpracovanosti je rovněž fond Rozhodnutí orgánů Evropského společenství.

Digitalizace archiválií

V roce 2020 probíhaly v AMZV i nadále práce na přípravě projektu digitalizace, jejíž první výstup (fond Telegramy došlé a odeslané 1918-1939) byl zveřejněn na stránkách www.badatelna.eu v září 2017. Lze jej hodnotit jako úspěšný, neboť potřeba manipulace s originály archiválií klesla v podstatě na nulu. Poskytovatel služby nicméně v roce 2020 ukončil spolupráci, AMZV tedy hledá nové cesty, jak v této službě pokračovat.

Pokračovalo rovněž digitální snímkování fondu politických zpráv 1918-1939. Skenování vybraných částí fondu Londýnský archiv 1939–1945, které bylo předmětem dohody podepsané s United States' Holocaust Memorial Museum v roce 2019, by mělo být realizováno v příštím roce.

Využívání archiválií veřejností

a) badatelna

V roce 2020 byla bohužel badatelna po značnou část doby uzavřena z důvodu protiepidemických opatření a i v době otevření byla kapacita badatelny snížena na polovinu kvůli udržení rozestupů mezi badateli. V tomto roce tedy studovalo v badatelně archivu pouze 115 badatelů (z toho 16 cizinců), kteří zde vykonali 493 návštěvy (v roce 2019 vykonalo 205 badatelů celkem 859 návštěv). Průměrná návštěvnost činila 8,2 badatele na den.

V roce 2020 nebyly zhotovovány zpoplatněné kopie; nezpoplatněné kopie pro služební/interní potřebu MZV se neevideovaly.

V březnu 2020 proběhla v AMZV kontrola předkládání archiválií ke studiu ze strany archivní správy MV ČR.

b) správní činnosti – opisy, výpisy a kopie pro občany

Skartační řízení bylo ze strany pracovníků archivu MZV metodicky vedeno se všemi zastupitelskými úřady.

Tradiční rešeršní agendou bylo státoobčanské šetření, postupované AMZV zpravidla ze strany MV ČR (Odbor archivní správy a spisové služby). V roce 2020 představovala tato agenda celkem 155 vyřízených podání (v roce 2019 celkem 93 vyřízených podání).

Chod MZV a bezpečnostní režim pohybu osob v jeho sídle s sebou nesou nezbytnou agendu písemných žádostí o povolení studia v AMZV, již v roce 2020 představovalo 50 vyřízených žádostí (v roce 2019 celkem 133 žádostí).

Od vykazování počtu rešerší vyřízených AMZV bylo ve výroční zprávě upuštěno v souladu s metodikou, mj. i z důvodu kombinace s interními rešeršemi, zpracovanými buď pro potřeby MZV, jednotlivých zastupitelských úřadů nebo institucí zřízených MZV.

c) výstavy

V roce 2020 spolupracoval archiv na přípravě příležitostných výstav ke 100. výročí navázání diplomatických styků s Austrálií a s Indií.

Nejvýznamnějším výstavním počinem byla účast AMZV na výstavě „Symboly“, realizované Národním muzeem v rekonstruovaných prostorech staré budovy muzea od 15. 6. do 15. 9. 2020. Na tuto výstavu AMZV zapůjčil tři exponáty.

AMZV poskytl skeny archiválií pro ZÚ Bern, který ve spolupráci se Švýcarským spolkovým archivem zpracoval online výstavu k připomenutí 30. výročí první cesty prezidenta ČSFR Václava Havla do Švýcarska (viz https://www.dodis.ch/res/doc/2020-11-01_Blog-Nationalmuseum_en.pdf a <https://dodis.ch/C1910>).

Publikační činnost

Pracovníci AMZV publikovali v roce 2020 pouze na témata zkoumaná soukromě a nesouvisející s agendou AMZV.

Zahraniční styky

V roce 2020 se AMZV zúčastnil pravidelných zasedání neformální pracovní skupiny archivářů MZV zemí Evropské unie a evropských institucí. V tomto roce se vlivem okolností (pandemie a zemětřesení v Chorvatsku) konalo pouze jedno zasedání, a to za německého předsednictví a vzdáleným přístupem online. Tématem rozhovorů byla převážně protiepidemická opatření v archivech a otázka uskutečněných projektů, možných i za trvání pandemie.

IV. STAV ARCHIVÁLIÍ A KONZERVACE

Fyzický stav spravovaných archiválií je dobrý, po revizi fondů v rámci provedené GI 2012-2013 archiv neeviduje v PEvA žádné poškozené archiválie. AMZV neprovozuje vlastní restaurátorskou dílnu, neboť všechny písemnosti uložené v AMZV jsou novověké a nevyžadují zvláštní fyzickou péči.

V péči AMZV nejsou žádné dokumenty prohlášené za archivní či národní kulturní památku dle § 21-22, zákona č. 499/2004 Sb.

V. PŘÍLOHY

Statistika množství archiválií k 31. 12. 2020

Archiv	Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů							Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
	Vykazované***				Celkem			počet	počet	
	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
610000030 - Odbor administrativy a zpracování informací MZV - Archiv MZV	N:	206	2354,56 0	49,64 0,00	206	2354,56 0	49,64 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 84
	Z:	31	2388,36 0	50,36 0,00	31	2388,36 0	50,36 0,00	nepoškozeno:	266	speciální: 4
	I:	15	359,36 0	7,58 0,00	15	359,36 0	7,58 0,00	poškozeno:	0	referenční: 0
	Σ:	266	4742,92 0			4742,92 0		nezjištěno:	0	všechny: 0
<i>Díličí souhrn oblasti 0:</i>	N:	206	2354,56 0	49,64 0,00	206	2354,56 0	49,64 0,00	Ze zapsaných ev. jednotek:		základní: 84
	Z:	31	2388,36 0	50,36 0,00	31	2388,36 0	50,36 0,00	nepoškozeno:	266	speciální: 4
	I:	15	359,36 0	7,58 0,00	15	359,36 0	7,58 0,00	poškozeno:	0	referenční: 0
	Σ:	266	4742,92 0			4742,92 0		nezjištěno:	0	všechny: 88

Statistika vnějších změn archiválií od 1. 1. do 31. 12. 2020

Archiv	Přírůstky				Úbytky		Celkem vnější změny		
	Výběr		Delimitace		metráž [bm] velikost [MB]	evj. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	evj. [ks] poškozených	
	metráž [bm] velikost [MB]	evj. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	evj. [ks] poškozených					
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
610000030 - Odbor administrativy a zpracování informací MZV - Archiv MZV	N:	35,40 0	566	0 0	0 0	0 0	0 0	35,40 0	566
	Z:	0,00 0	0	0 0	0 0	0 0	0 0	0,00 0	0
	I:	0,00 0	0	0 0	0 0	0 0	0 0	0,00 0	0
	Σ:	35,40 0	566 0	0 0	0 0	0 0	0 0	35,40 0	566 0
<i>Díličí souhrn oblasti 0:</i>	N:	35,40 0	566	0 0	0 0	0 0	0 0	35,40 0	566
	Z:	0,00 0	0	0 0	0 0	0 0	0 0	0,00 0	0
	I:	0,00 0	0	0 0	0 0	0 0	0 0	0,00 0	0
	Σ:	35,40 0	566 0	0 0	0 0	0 0	0 0	35,40 0	566 0

Graf naměřených hodnot teploty a vlhkosti v hlavním depozitáři AMZV podle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 645/2004 Sb.

Rozsah dat: od 09.02.2020 1:00:00 do 13.04.2021 1:00:00

Popis: TREZOR 2020

